

ECONOMIA

Cumprè sòn internet

Internet pita tres plü poscibilitès. Òna dles plü conosciudes y plü adorades é chëra dl comerz eletronic. Do n mëteman plëgn de dificoltès y scetizism, é la crëta di utënc por les transaziuns comerciales tres la rëi diventada plü sterscia. Aldédaincö pòn dì che cumprè ite tres internet é val' de normal, suradöt por i jogh. Al né nia ma la comodité che porta les porsones a cumprè sòn internet, mo incé la

poscibilitè da avèi n gran sortimënt, da sparagné tëm y incé scioldi. Le monn intier devënta na botëga, an po rodè fora por sic internet de comerz eletronic de vigni paisc a chiri incé les cosses plü particulares. An po insciö valuté cun calma les carateristiches di produc de chi che an se interessëia. Impò él da valuté n valgönes cosses.

Un n svantaje é chël che sòn internet ne podunse nia pié ite le produt. Al se romagn ma da avèi crëta tles fotografies y tles descriziuns che nes vëgn metüdes dant. Al é porchël dër important da se tó dlaorela da li avisa les descriziuns y les condiziuns contratuales. Chëstes po ascogne cosc nia detlarà (spëises de port y d'ater). N'atra desfarënzia é chëra dl'assistënza. Cì garanzies él pa laprò? Por marcianzia che vëgn da n paisc dl'Uniun Europea él preodü dala lege dui agn de garanzia sòn i bëgns de consum nüs, por i paisc foradecà é les normes dër desvalies. Sce an né nia sigüsc di cosc y dla garanzia, él dami da se mëte en contat diretamënter cun le comerciant. Canche an é sigüsc da orëi cumprè, spo röion pro la chestiun che sprigorëia tl pröm le majer numer de anuzadus. Cò paii pa? Pòi m'infidè? Damperfora él dërt da sotriissé che internet né pa nia ma chël post olache i ciafun ma trapoluns che n'aspeta nia d'ater co da nes arobè scioldi o nes ingianè. Zënz'ater él da mëte averda, sciöche al é por ater indlunch. Ti mass media vëgnel ma

de Hubert Sottara,
ofize EDV dla Cassa
Raiffeisen Val Badia

ta pert iniciala dla misciun (<http://>) la "s" che sta por "secure" - sigü; an ne dess gnanca dè le numer dla cherta tres telefonn o le menè por e-mail, cun les informaziuns personales laprò.

Le possessur dla cherta à tres le dërt da contestè y desconëse operaziuns y spëises che al n'à nia fat. Chësc mëss gni fat anter sessanta dis da canche al ciafa l'estrat cunt dla cherta, tres na retlamaziun ala sozieté che à dè fora la cherta, y eventualmënter na plüra pro les autoritès. Insciö ti vëgnel dè zoruch al proprietar dla cherta la soma che é gnüda trata jö adinfal. Al esist incé d'atri mesi de paiamënt, basà sòn le sistem dla cherta de credit, sciöche les chertes de credit prepaiaades. Chëstes é chertes sciöche les atres, cun la desfarënzia che an po les ciarié sò cun na soma a discreziun incé plü iadi. Insciö àn la poscibilitè da adorè daimproia la soma che é sòn la cherta, zënza che la cherta si des coliaada a n cunt bancar. Al é incé da dì che i paiamënc tres cherta de credit ne i costa al utënt nia.

Pro le sistem dles chertes de credit él incé sorvisc sòn internet lià a òna o plü chertes de credit, o a cunc corënc che fej al momënt dl paiamënt da intermediar danter le cumpradù y l'anuzadù, fajon a na moda che i dac dla cherta dl cumpradù ne röies nia tles mans dl comerciant. De chisc sorvisc nen ciafon debann o a paiamënt.

Le paiamënt cun cuntrassëgn ne vëgn nia adorè tröp, sce an fej le confrunt cun i atri mesi de paiamënt; incé i cosc é normalmënter plü alé, mo por le cumpradù él forsc le meso plü sigü, deache al paia impormò canche al ciafa cì che al à cumprè. Tl caje che an ô anuzè chësta poscibilitè de paiamënt, spo él bun da li avisa les